

Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ)
Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας

Ετήσια έκθεση για την εκπαίδευση 2014
Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης

Σύνοψη
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ



η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση - Μέρος Β
το εθνικό πλαίσιο αναφοράς (2002-2012)

Δεκέμβριος 2014
ΑΘΗΝΑ

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ 2014
Η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση
Μέρος Β : το εθνικό πλαίσιο αναφοράς (2002-2012)

Διεθνείς & εθνικές βάσεις δεδομένων:



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ (ΕΛ.ΣΤΑΤ.)

Ενότητα : ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στοιχεία : βάση δεδομένων 2002 έως και 2012 (Στοιχεία Έναρξης και Λήξης)



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ – ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Στοιχεία : Κρατικοί Προϋπολογισμοί ετών 2007 έως και 2014



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Στοιχεία : Εισαγωγικές εξετάσεις, σχολές και προτιμήσεις 2012



ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΗQA

Στοιχεία : Εκθέσεις Εξωτερικής Αξιολόγησης Τμημάτων 2008-2014



ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ – NDC

Στοιχεία : Βιβλιομετρική Ανάλυση Ελληνικών Δημοσιεύσεων σε Διεθνή Επιστημονικά Περιοδικά – Web of Science

Επεξεργασία ερευνητικών δεδομένων:

ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ της ΓΣΕΕ (ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ)

Ερευνητική ομάδα:

Επιστημονικός υπεύθυνος

- **Νίκος Παΐζης, Μαθηματικός – Ερευνητής, Επιστημονικός Σύμβουλος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**

Ερευνητικός σχεδιασμός

- **Πωλίνα Φατούρου, Οικονομολόγος, MSc Κοινωνικών Ερευνών UoE UK, στέλεχος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**

Σχηματισμός και στατιστική επεξεργασία βάσεων δεδομένων

- **Πωλίνα Φατούρου, Οικονομολόγος, MSc Κοινωνικών Ερευνών UoE UK, στέλεχος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**

Επεξεργασία της βάσης δεδομένων στο 1^ο Κεφάλαιο «Αποτύπωση των βασικών μεγεθών της εκπαίδευσης», καθώς και του συνόλου των εκθέσεων Εξωτερικής Αξιολόγησης των τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από την ΑΔΙΠ της περιόδου 2008-2014 (για τον τομέα των Υποδομών) στο 6^ο Κεφάλαιο «Μεγέθη εισροών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης»

- **Παναγιώτα Καραθανάση, Πολιτικός Επιστήμων, MSc Διεθνών Σχέσεων ΠΑ.ΠΕΙ, στέλεχος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**

Ερευνα καταγραφή και επεξεργασία πηγών αναφοράς περιεχομένων στο 2^ο Κεφάλαιο «Το ιστορικό και θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» και 3^ο Κεφάλαιο «Το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης»

- **Νίκος Παΐζης, Μαθηματικός – Ερευνητής, Επιστημονικός Σύμβουλος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**
- **Ιωάννα Μαμούχα, Οικονομολόγος, MSc Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού ΟΠΑ, στέλεχος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**

Υποστήριξη ερευνητικού έργου- Αποτύπωση και ενημέρωση της βάσης στατιστικών δεδομένων

- **Χριστίνα Κουλού, αποφ. ΤΕΕ Ειδ. «Οικονομίας- Διοίκησης», στέλεχος ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ**

Το **ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ** της ΓΣΕΕ ολοκλήρωσε τον **Νοέμβριο του 2014** τη σύνταξη της **Ετήσιας Έκθεσης για την Εκπαίδευση 2014** με θέμα:

Τα βασικά μεγέθη της εκπαίδευσης: η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση

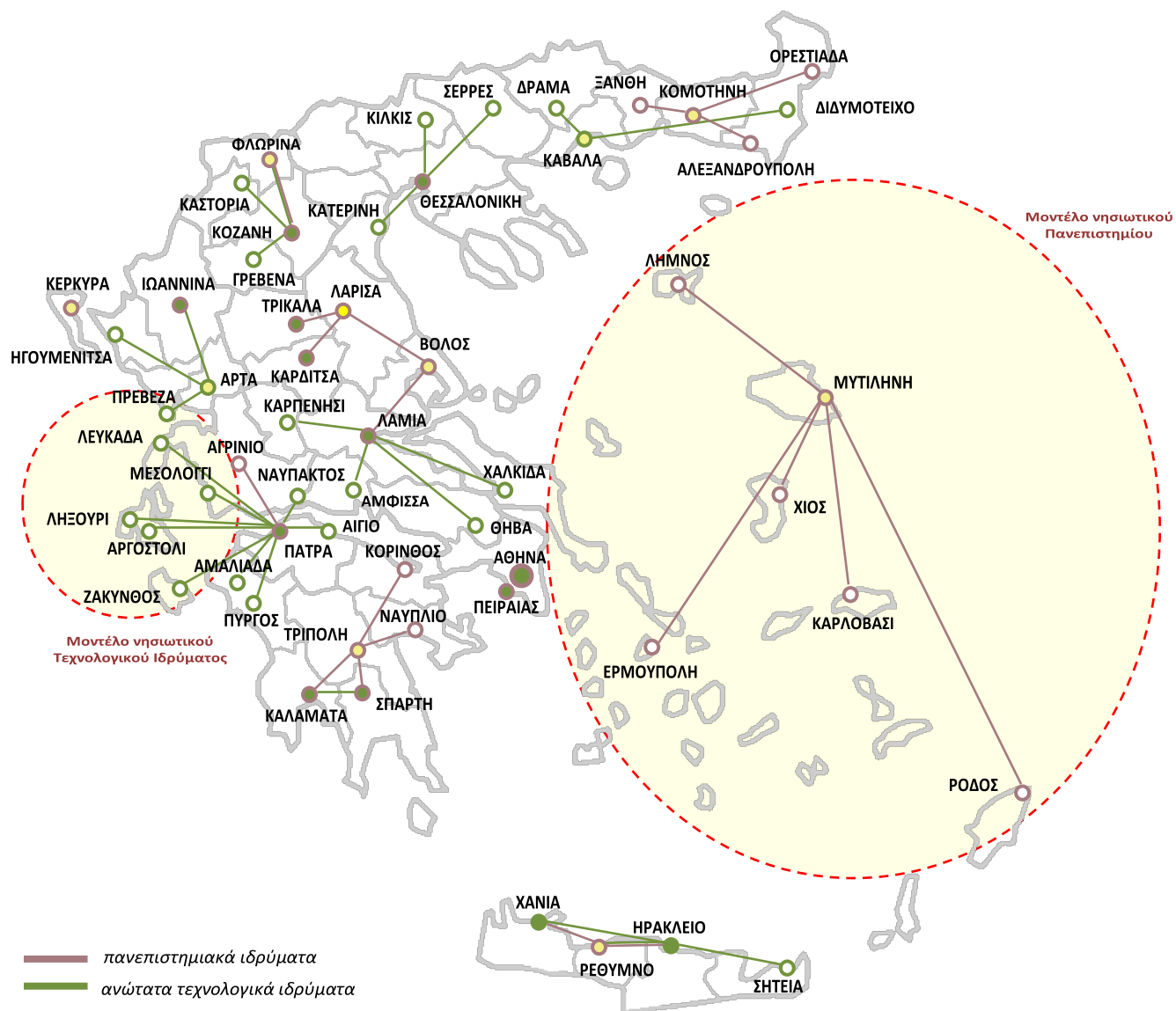
– Μέρος Β: το εθνικό πλαίσιο αναφοράς

Υπενθυμίζεται ότι η **Ετήσια Έκθεση για την Εκπαίδευση του 2013-2014** που αποτελούσε το **Μέρος Α** της μελέτης για την ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση, επικεντρωνόταν στο **ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο αναφοράς του συστήματος** και συγκεκριμένα ανέλυε την ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση ως προς συγκρίσιμα **μεγέθη** και **δείκτες**, που αφορούσαν στα **δομικά χαρακτηριστικά των συστημάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (δημόσιος & ιδιωτικός τομέας, τρόπος εισαγωγής, δίδακτρα και οικονομική στήριξη, κινητικότητα φοιτητικού πληθυσμού), στο **φοιτητικό τους πληθυσμό** (κατανομή ανά πεδίο και τομέα σπουδών, ανά επίπεδο σπουδών ISCED, ανά τρόπο φοίτησης, κατανομή ως προς το φύλο και την ηλικία), στα **μεγέθη εισροών** (νεοεισερχόμενοι, ακαδημαϊκό προσωπικό, χρηματοδότηση), στα **μεγέθη εκροών** (εκπαιδευτικά & ερευνητικά αποτελέσματα), καθώς και στα **ευρύτερα αποτελέσματα** της τριτοβάθμιας (απασχόληση των αποφοίτων, ατομικό και κοινωνικό όφελος, απασχόληση και καινοτομία, κοινωνική κινητικότητα), σε ευρωπαϊκό (ΕΕ-27) και διεθνές επίπεδο αναφοράς.

Στην Ετήσια Έκθεση 2014 παρουσιάζεται το **Μέρος Β** της μελέτης για την ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση το οποίο αναφέρεται στο **εθνικό πλαίσιο αναφοράς** του συστήματος και επικεντρώνεται στη διαχρονική αποτύπωση (χρονοσειρές) των βασικών **χαρακτηριστικών**, των δεικτών **εισροών**, των βασικών **χαρακτηριστικών** γνωρισμάτων, και των **εκροών** της συγκεκριμένης βαθμίδας κατά την περίοδο αναφοράς 2002-2012 (έτη λήξης) σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει δημοσιοποιήσει η ΕΛ.ΣΤΑΤ. Πιο συγκεκριμένα, στην έκθεση αναλύεται ανά κατηγορία ιδρύματος, πεδίου και τομέα σπουδών:

- Το **εθνικό πλαίσιο αναφοράς** της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που αφορά στο **ιστορικό και θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (Πανεπιστημιακά ιδρύματα και Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά ιδρύματα και Ανώτερα Επαγγελματικά και Εκκλησιαστικά ιδρύματα) και στο **εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** (στρατηγικός και χωροταξικός σχεδιασμός, χρηματοδότηση των ιδρυμάτων, μέριμνα για τη υποστήριξη των φοιτητών, διαδικασία εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ελκυστικότητα των τμημάτων, ανταγωνισμός των υποψηφίων και επίδοση των επιτυχόντων).
- Η σύνθεση του **φοιτητικού πληθυσμού** (κατανομή του τακτικού φοιτητικού πληθυσμού και των φοιτητών πέραν των κανονικών εξαμήνων ανά κατηγορία ιδρυμάτων πεδίο και τομέα σπουδών, κατανομή ως προς το φύλο και την ηλικία, οι αλλοδαποί και ομογενείς φοιτητές, καθώς και οι Μεταπτυχιακοί και Διδακτορικοί φοιτητές),
- Τα χαρακτηριστικά των **νεοεισερχόμενων φοιτητών** (η κατανομή τους ανά κατηγορία ιδρυμάτων, πεδίο και τομέα σπουδών, ως προς το φύλο, την ηλικία, το Λύκειο αποφοίτησης, την κατοχή άλλου πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το επίπεδο εκπαίδευσης και το επάγγελμα των γονέων, και το ποσοστό των εργαζόμενων φοιτητών),
- Τα **μεγέθη εισροών** (ακαδημαϊκό και λοιπό διοικητικό και τεχνικό προσωπικό που υπηρετεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών και της διδασκαλίας, επάρκεια και ποιότητα της υλικοτεχνικής υποδομής των ιδρυμάτων και συνολική χρηματοδότηση, δημόσια & ιδιωτική, της εκπαίδευσης και ειδικά της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης), και
- Τα **μεγέθη εκροών** (εκπαιδευτικά & ερευνητικά αποτελέσματα), καθώς και ο **συσχετισμός** των δεικτών τους με τους **δείκτες εισροών** και των **χαρακτηριστικών** γνωρισμάτων προκειμένου να αναδειχθούν πιθανές διαφοροποιήσεις μεταξύ ιδρυμάτων, πεδίων και τομέων σπουδών της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Χωροταξική κατανομή του δικτύου των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (2013-2014)



Επεξεργασία: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ

Η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση σε κρίση

Από το 1976 και μετά, το **θεσμικό πλαίσιο** λειτουργίας της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθορίστηκε από **22 Νόμους**, εκ των οποίων οι 5 τέθηκαν σε εφαρμογή μέχρι και το 2000, ενώ οι υπόλοιποι **17 Νόμοι** (το 77,3%) ψηφίστηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή κατά την περίοδο αναφοράς 2001-2012, εκ των οποίων: **10 Νόμοι** που είχαν αναφορές στη **Δομή και λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών ιδρυμάτων**, **2 Νόμοι** που είχαν αναφορές στο **Σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση**, **1 Νόμος** που είχε αναφορές στο **Θεσμικό πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογία**, **2 Νόμοι** που είχαν αναφορές στη **Διασφάλιση της Ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση** και **2 Νόμοι** που είχαν αναφορές στη **Δια Βίου Μάθηση και την τριτοβάθμια εκπαίδευση**. Ιστορικά πρόκειται για τη μεγαλύτερη σε πλήθος νόμων παρέμβαση για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η περίοδος 1993-2002 καταγράφεται ως η περίοδος της ραγδαίας ανάπτυξης της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τους βασικούς δείκτες του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να καταγράφουν σημαντική αύξηση όπως (στοιχεία ΥΠΕΠΘ 2001-2003): του αριθμού των τμημάτων κατά **35,2%** (από 301 τμήματα το 1993 σε 407 τμήματα το 2002), του αριθμού των νεοεισερχόμενων φοιτητών κατά **97,6%** (από 42.000 φοιτητές το 1993 σε 83.000 φοιτητές το 2002), του αριθμού του διδακτικού & ερευνητικού προσωπικού κατά **43,4%** (από 8.300 μέλη το 1993 11.900 μέλη το 2002). Την ίδια περίοδο καταγράφεται αύξηση των συνολικών δημόσιων δαπανών του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού τομέα της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κατά **185,7%** (από 156,8 εκ.€ το 1993 σε 448,0 εκ.€ το 2002), εκ των οποίων το **47,1%** αφορούσε σε δαπάνες για Υποδομές των ιδρυμάτων οι οποίες αυξήθηκαν κατά **160,2%** (από 81,1 εκ.€ το 1993 σε 211,0 εκ.€ το 2002) και το **52,9%** σε επιχορήγηση των Λειτουργικών Δαπανών των ιδρυμάτων οι οποίες κατέγραψαν αύξηση κατά **213,1%** (από 75,7 εκ.€ το 1993 σε 237,0 εκ.€ το 2002).

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ το 2012 στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση ανήκαν **58** ιδρύματα με συνολικά **507** τμήματα, εκ των οποίων τα **22** ιδρύματα (το 37,9%) με συνολικά **268** τμήματα ανήκαν στον Πανεπιστημιακό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, τα **16** ιδρύματα (το 27,6%) με συνολικά **212** τμήματα ανήκαν στον Τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τα **20** ιδρύματα (το 34,5%) με συνολικά **27** τμήματα ανήκαν στην Ανώτερη Επαγγελματική & Εκκλησιαστική Εκπαίδευση. Την περίοδο αναφοράς **2002-2012** το πλήθος των τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καταγράφει αύξηση κατά **16,6%**, με την υψηλότερη να καταγράφεται στα νέα τμήματα του Τεχνολογικού τομέα (κατά 20,5%) και ακολουθούν τα νέα τμήματα του Πανεπιστημιακού τομέα (κατά 13,6%) και τα νέα τμήματα του τομέα της Ανώτερης Επαγγελματικής & Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης (κατά 17,4%).

Από την κατανομή των βασικών δεικτών της Ετήσιας Έκθεσης για την Εκπαίδευση του 2014, κατά το τελευταίο έτος της περιόδου αναφοράς (2012) η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση καταγράφεται να βιώνει τη σημαντικότερη στην ιστορία της λειτουργική κρίση, αφού παρά την αυξητική πορεία των λειτουργικών δεικτών της την περίοδο 2002-2008, η πορεία αυτή από το 2008-2009 και μετά αναστρέφεται, με την πλειονότητα των δεικτών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (όπως και του συνόλου της εκπαίδευσης) να μειώνεται σημαντικά υπολειπόμενη ακόμη και της αντίστοιχης τιμής των δεικτών κατά το 2005.

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα δημοσιοποιημένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους η ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση το **2012** εμφανίζεται:

σημαντικά υποχρηματοδοτούμενη

αφού οι δημόσιες δαπάνες (σε σταθερές τιμές) για την τριτοβάθμια εκπαίδευση την περίοδο 2008-2012 καταγράφουν μείωση κατά **-10,2%** ή κατά **132,3 εκ.€** (από 1,29 δισ.€ το 2008 σε 1,16 δισ.€ το 2012), τιμή οριακά χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**1,17 δισ.€**) το 2007.

Το φαινόμενο της υποχρηματοδότησης δεν αφορά αποκλειστικά στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αφού από το 2009 και μετά (εντός κρίσης) υποχρηματοδοτήθηκε το σύνολο του τομέα της τυπικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα.

Πιο αναλυτικά η δημόσια δαπάνη στον τομέα της εκπαίδευσης την περίοδο 2008-2012 καταγράφει μείωση κατά **-26,2%** ή κατά **2,2 δισ.€** (από 8,3 δισ.€ το 2008 σε 6,1 δισ.€ το 2012), τιμή σημαντικά χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**5,7 δισ.€**) το 2005, έναντι χαμηλότερης μείωσης (κατά **-19,8%**) του ΑΕΠ της χώρας την ίδια περίοδο. Το σύνολο των πληρωμών του Τακτικού Προϋπολογισμού για την Εκπαίδευση την τετραετία 2009-2012 καταγράφει μείωση κατά **-26,6%** ή κατά **2,0 δισ.€** (από 7,4 δισ.€ το 2009 σε 5,4 δισ.€ το 2012), τιμή χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**5,8 δισ.€**) το 2005. Ως προς τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης το υψηλότερο ποσοστό μείωσης των πληρωμών του Τακτικού Προϋπολογισμού (κατά **-27,2%** ή 754,4 εκ.€) την περίοδο 2009-2012 καταγράφεται στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, κατά **24,7%** (ή 553,3 εκ.€) στην Πρωτοβάθμια εκπαί-

δευση και κατά **-18,3%** (ή 0,16 δισ.€) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (από 1,42 δισ.€ το 2009 σε 1,16 δισ.€ το 2012), τιμή οριακά χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**1,18 δισ.€**) το 2005.

Το σύνολο των πληρωμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την Εκπαίδευση την περίοδο 2008-2012 καταγράφει σημαντική **μείωση** κατά **-45,6%** ή κατά **0,6 δισ.€** (από 1,3 δισ.€ το 2009 σε 0,7 δισ.€ το 2012), τιμή χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**1,0 δισ.€**) το 2005. Από το σύνολο των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την εκπαίδευση η υψηλότερη μείωση (κατά **-59,3%** ή κατά **152,7 εκ.€**) αφορά σε **έργα χρηματοδοτούμενα από Εθνικούς πόρους** (από 257,7 εκ.€ το 2008 σε 105,0 εκ.€ το 2012), τιμή χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**239,6 εκ.€**) το 2005, ενώ μείωση κατά **-42,2%** ή κατά **0,5 δισ.€** καταγράφουν και οι πληρωμές για **έργα χρηματοδοτούμενα από Κοινοτικούς πόρους** (από 1,1 δισ.€ το 2008 σε 0,6 δισ.€ το 2012), τιμή χαμηλότερη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη (**0,8 δισ.€**) το 2005.

Επιπλέον, την περίοδο 2007-2013, η απορροφητικότητα επί του αναθεωρημένου Προϋπολογισμού του **Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2007-2013»**, δια του οποίου χρηματοδοτήθηκαν σημαντικές δράσεις για το σύνολο της εκπαίδευσης, ήταν χαμηλή (56,0%), ενώ μέχρι και το τέλος του 2014, η εκτίμηση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι ότι η απορροφητικότητα θα αγγίξει το 76,1%, αφήνοντας αδιάθετο περίπου το ¼ του προϋπολογισμού του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Χαμηλή απορροφητικότητα (**52,0%**) καταγράφεται και στον **Κωδικό 75** των **Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** (ΠΕΠ) δια του οποίου προβλέπεται η χρηματοδότηση των υποδομών της εκπαίδευσης σε περιφερειακό επίπεδο.

Θα πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τη EUROSTAT το 2005 η μέση συνολική δαπάνη ανά φοιτητή στην ΕΕ-27 ήταν **8.321,1€** και η αντίστοιχη ελληνική ήταν **5.043,4€** καταλαμβάνοντας την 19^η θέση μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ (μετά το 2005 η Ελλάδα δεν ανακοινώνει σχετικά στοιχεία στην Eurostat). Το **2012** η συνολική **δημόσια δαπάνη** ανά φοιτητή ήταν **4.219,2€** ανά φοιτητή καταγράφοντας την περίοδο 2009-2012 μείωση κατά **-19,8%** ή κατά **1.041€** ανά φοιτητή (από **5.260,5€** ανά φοιτητή το 2009 σε **4.219,2** ανά φοιτητή το 2012), χαμηλότερη της αντίστοιχης τιμής του 2007 (4.593,7€ ανά φοιτητή). Την ίδια χρονιά (2012) η συνολική δημόσια δαπάνη για τον Πανεπιστημιακό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν **5.016,8€** ανά φοιτητή (μειωμένη κατά **-22,1%** από την τιμή **6.444,8€** ανά φοιτητή που κατέγραφε ο δείκτης το 2009 και χαμηλότερος από την τιμή 5.084,1€ ανά φοιτητή που κατέγραφε ο δείκτης το 2005), έναντι της αντίστοιχης συνολικής δημόσιας δαπάνης για τον Τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ήταν **2.954,6€** ανά φοιτητή (μειωμένη κατά **-13,9%** από την τιμή **3.483,0€** ανά φοιτητή που κατέγραφε ο δείκτης το 2009 αν και υψηλότερος από την τιμή 2.837,4€ ανά φοιτητή που κατέγραφε ο δείκτης το 2007).

σοβαρά υποστελεχωμένη

αφού το πλήθος του προσωπικού που υπηρετεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της χώρας **μειώθηκε** κατά την περίοδο 2009-2012 κατά **-22,0%** ή **6.617** μέλη (από 30.013 μέλη το 2009 σε 23.396 μέλη το 2012), τιμή χαμηλότερη από την αντίστοιχη τιμή του δείκτη για το 2002 (26.553 μέλη), παρότι την ίδια περίοδο το σύνολο του τακτικού φοιτητικού πληθυσμού καταγράφει μικρή αύξηση κατά **2,1%** ή **5.731** φοιτητές/-τριες (από 274.893 φοιτητές/-τριες το 2009 σε 280.624 φοιτητές/-τριες το 2012), ενώ ο συνολικός φοιτητικός πληθυσμός της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καταγράφει την ίδια περίοδο αύξηση κατά **5,1%** ή **30.927** φοιτητές/ -τριες (από 608.044 φοιτητές/-τριες το 2009 σε 638.971 φοιτητές/-τριες το 2012).

Πιο συγκεκριμένα, το σύνολο του διδασκτικού προσωπικού που υπηρετεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της χώρας **μειώθηκε** κατά την περίοδο 2010-2012 κατά **-24,9%** ή **6.250** μέλη (από 25.070 μέλη το 2010 σε 18.820 μέλη το 2012), τιμή σημαντικά χαμηλότερη από την αντίστοιχη τιμή του δείκτη για το 2002 (22.130 μέλη). Επομένως το 2012 η αναλογία φοιτητών ανά μέλος διδασκτικού προσωπικού καθορίζεται σε: **34,0** φοιτητές/μέλος διδασκτικού προσωπικού επί του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού, σε **19,2** φοιτητές/μέλος διδασκτικού προσωπικού επί του συνόλου των ενεργών φοιτητών

(361.550 φοιτητές/-τριες)¹ και σε **14,9** φοιτητές/μέλος διδακτικού προσωπικού (με απευθείας αναγωγή επί του συνόλου των τακτικών φοιτητών), ή σε **16,1** φοιτητές/μέλος διδακτικού προσωπικού επί του συνόλου των τακτικών φοιτητών (μέση τιμή του αντίστοιχου δείκτη σε κάθε ένα από τα 507 τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Ανά κατηγορία ιδρύματος η τελευταία αναλογία διαμορφώνεται σε **16,7** τακτικούς φοιτητές/μέλος διδακτικού προσωπικού των τμημάτων των Πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, σε **16,1** τακτικούς φοιτητές/μέλος διδακτικού προσωπικού των τμημάτων των Τεχνολογικών ιδρυμάτων και σε **10,9** τακτικούς φοιτητές/μέλος διδακτικού προσωπικού των τμημάτων της Ανώτερης Επαγγελματικής & Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης.

Τέλος, το σύνολο του **λοιπού τεχνικού βοηθητικού και διοικητικού προσωπικού** που υπηρετεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της χώρας **μειώθηκε** κατά την περίοδο 2007-2012 κατά **-12,5%** ή **653** μέλη (από 5.229 μέλη το 2010 σε 4.576 μέλη το 2012), τιμή οριακά χαμηλότερη από την αντίστοιχη τιμή του δείκτη για το 2003 (4.610 μέλη). Επομένως το 2012 η αναλογία φοιτητών ανά μέλος λοιπού προσωπικού καθορίζεται σε: **139,6** φοιτητές/μέλος λοιπού προσωπικού επί του συνολικού φοιτητικού πληθυσμού, σε **79,0** φοιτητές/μέλος λοιπού προσωπικού επί του συνόλου των ενεργών φοιτητών και σε **61,3** φοιτητές/μέλος λοιπού προσωπικού (με απευθείας αναγωγή επί του συνόλου των τακτικών φοιτητών), ή σε **116,8** φοιτητές/μέλος διδακτικού προσωπικού επί του συνόλου των τακτικών φοιτητών (μέση τιμή του αντίστοιχου δείκτη σε κάθε ένα από τα 507 τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Ανά κατηγορία ιδρύματος η τελευταία αναλογία διαμορφώνεται σε **80,3** τακτικούς φοιτητές/μέλος λοιπού προσωπικού των τμημάτων των Πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, σε **168,9** τακτικούς φοιτητές/μέλος λοιπού προσωπικού των τμημάτων των Τεχνολογικών ιδρυμάτων και σε **88,0** τακτικούς φοιτητές/μέλος λοιπού προσωπικού των τμημάτων της Ανώτερης Επαγγελματικής & Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης.

με υψηλή αναντιστοιχία μεταξύ αριθμού φοιτητών, και επάρκειας/λειτουργικότητας των υποδομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών

αφού στην Έκθεση Εξωτερικής αξιολόγησης των **384** τμημάτων του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΔΙΠ 2008-2014, επεξεργασία ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ) καταγράφονται **αρνητικές** αναφορές ως προς την επάρκεια, τη λειτουργικότητα/καταλληλότητα, τον εξοπλισμό, την προγραμματισμένη χρήση, τη διασφάλιση τεχνικού προσωπικού, τη συντήρηση/ καθαριότητα/ ασφάλεια & υγεία και την προσβασιμότητα: στο **54,6%** των τμημάτων για τις Κτιριακές Υποδομές (γενικά), στο **53,4%** των τμημάτων για τις Αίθουσες Διδασκαλίας, στο **52,1%** των τμημάτων για τα Εργαστήρια, στο **48,7%** των τμημάτων για τις Παροχές χρήσης Η/Υ, και στο **38,7%** των τμημάτων για τις Βιβλιοθήκες. Ενώ το πρόβλημα των υποδομών και του εξοπλισμού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παραμένει οξύ κρίνεται ως ιδιαίτερα χαμηλή η εγγραφή του συνολικού προϋπολογισμού των **291,0 εκ.€** (Κωδικός 75 στα ΠΕΠ) για την περίοδο 2011-2014 και η απορροφητικότητα κατά μόλις **52,0%** το 2013 απογοητευτική, όταν την περίοδο 2001-2004 και μόνο για τις ανάγκες του Πανεπιστημιακού τομέα είχε κατανεμηθεί χρηματοδοτούμενο από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων το ΕΠΕΑΕΚ και τα ΠΕΠ το συνολικό ποσό των **782,8 εκ.€** για τα κτίρια, τις βιβλιοθήκες, και τις φοιτητικές εστίες 19 Πανεπιστημίων & Πολυτεχνείων.

με πρόβλημα ποιότητας και αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων σπουδών και της διδασκαλίας

αφού στην Έκθεση Εξωτερικής αξιολόγησης των **193** τμημάτων του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΔΙΠ 2013-2014) καταγράφονται **αρνητικές** αναφορές ως προς τα Προγράμματα Σπουδών των τμημάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: σε **81** τμήματα (42%) για τις Επικαλύψεις ύλης και υπερβολικό αριθμό μαθημάτων, σε **56** τμήματα για την Επικαιροποίηση

¹ Σημειώνεται ότι το 2010 η αντίστοιχη μέση τιμή της ΕΕ-27 ήταν **16,3** φοιτητές/μέλος ακαδημαϊκού προσωπικού επί του συνόλου του φοιτητικού πληθυσμού.

του προγράμματος 49 τμήματα για τη Δομή και οργάνωση του προγράμματος, σε 32 τμήματα για την Πτυχιακή εργασία και σε 35 τμήματα για την Πρακτική άσκηση.

Ως προς την ποιότητα της διδασκαλίας, στην Έκθεση Εξωτερικής αξιολόγησης των 156 τμημάτων του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΔΙΠ 2013-2014) καταγράφονται **αρνητικές** αναφορές ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της **Διδασκαλίας** στα τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: σε 82 τμήματα (52,6%) για το Σύστημα αξιολόγησης από τους φοιτητές της διδασκαλίας ενώ σε 81 τμήματα (51,9%) για την Εργαστηριακό εξοπλισμό της διδασκαλίας. Αντίθετα **θετικές** αναφορές καταγράφονται για τη Συνεργασία των καθηγητών με τους φοιτητές, την αξιοποίηση Σύγχρονων μεθόδων διδασκαλίας και τη Σύνδεση της διδασκαλίας με την έρευνα.

Επιπλέον, ο αριθμός των φοιτητών που έχει υπερβεί τον αριθμό της ετών της τακτικής φοίτησης, και καταγράφεται στην κατηγορία «**φοιτητές πέραν των κανονικών εξαμήνων**» είναι πλέον σημαντικά υψηλός² και επί της ουσίας θέτει ζήτημα αποτελεσματικότητας των Προγραμμάτων Σπουδών, αφού ένα σημαντικό πλήθος φοιτητών αδυνατεί να ολοκληρώσει τις σπουδές του στα όρια φοίτησης του ενεργού φοιτητή (v+2) και εκ του νόμου θεωρείται πλέον μη ενεργός και το τμήμα θα πρέπει να τον διαγράψει από τα Μητρώα. Συγκεκριμένα, το 2012 στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καταγράφηκαν **301.656** φοιτητές/ -τριες στην κατηγορία «πέραν των κανονικών εξαμήνων, καταγράφοντας την περίοδο 2002-2012 σημαντική **αύξηση** κατά **102,6%** ή **152.714** φοιτητές/ -τριες. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το φαινόμενο, αν και με διαφοροποιημένο ποσοστό, καταγράφεται σε όλα τα ιδρύματα τόσο του Πανεπιστημιακού, όσο και του Τεχνολογικού τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που έχουν ήδη συμπληρώσει v+2 έτη λειτουργίας. Λαμβάνοντας υπόψη, ότι το σύνολο του προπτυχιακού φοιτητικού πληθυσμού την ίδια χρονιά ήταν **582.280** φοιτητές/ -τριες και εξ αυτών οι **361.550** φοιτητές/ -τριες κρίνονται ότι ήταν εντός του ορίου φοίτησης v+2 (ενεργοί φοιτητές), συνάγεται ότι το 2012 το πλήθος των μη ενεργών φοιτητών ήταν **220.730** φοιτητές/ -τριες, που αντιστοιχεί στο **78,7%** του τακτικού φοιτητικού πληθυσμού της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Από την υπερβολική διάσταση του φαινομένου η προταθείσα (2007 και 2011) θεσμική λύση της διαγραφής από τα Μητρώα, είναι **ρηχή** (αφού δεν στοχεύει τα αίτια αλλά παρεμβαίνει υπογραμμίζοντας τις συνέπειες), εκ προοιμίου **άδικη** (διαγράφοντας τους φοιτητές χωρίς να γνωρίζει τις υπαρκτές κοινωνικές αδυναμίες), εκτός της **ουσίας των στόχων του ΕΧΑΕ** (αφού παραμένει η μόνη χώρα που δεν έχει θεσμοθετήσει οικονομικά μέτρα στήριξης και μηχανισμούς καθοδήγησης και βοήθειας των φοιτητών που αντιμετωπίζουν προβλήματα επιβίωσης, ή αντιμετωπίζουν αιφνίδια οικογενειακή αδυναμία, ώστε να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους, είτε π.χ. υιοθετώντας σε προπτυχιακό επίπεδο το θεσμό της μερικής φοίτησης, είτε αναγνωρίζοντας τους το δικαίωμα να διακόψουν για κάποια χρόνια τις σπουδές τους και να συνεχίσουν αργότερα), με **άγνοια** του γεγονότος ότι με αυτήν τη θεσμική λύση διευρύνεται ακόμα περισσότερο το ήδη υψηλό ποσοστό των NEETs στην Ελλάδα, και **ασυνεπής** στην διασφάλιση των ήδη κατακτηθέντων ακαδημαϊκών προσόντων και δεξιοτήτων (αφού με τη διαγραφή τους και παρά την επιτυχή πρόσβαση και επί έτη φοίτησή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση παραμένουν με τα ακαδημαϊκά προσόντα του αποφοίτου της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, χωρίς να τους διασφαλίζεται νομοθετικά κάποια δευτερεύουσα λύση με την αξιοποίηση των δομών της Δια Βίου Μάθησης).

με οριακή θεσμοθετημένη μέριμνα για την υποστήριξη των φοιτητών προκειμένου να συνεχίσουν και να ολοκληρώσουν τη φοίτησή τους

αφού η ήδη θεσμοθετημένη μέριμνα για την υποστήριξη των φοιτητών, εξαντλείται στην μη καταβολή διδάκτρων και στη δωρεάν διανομή συγγραμμάτων, του μειωμένου εισιτηρίου στις μετακινήσεις από και προς την έδρα του τμήματος, την δωρεάν υγειονομική περίθαλψη και την επιχορήγηση δωρεάν υπηρεσιών σίτισης και στέγασης σε συγκεκριμένες ομάδες φοιτητών με χαμηλό οικογενειακό ή ατομικό εισόδημα, και εφόσον φοιτούν μακριά από την έδρα της οικογένειάς τους. Το 2012 η δημό-

² Το πλήθος των φοιτητών «πέραν των κανονικών εξαμήνων» από το 2009 και μετά έχει υπερβεί σε πλήθος το σύνολο των τακτικών φοιτητών.

σια δαπάνη για την οικονομική στήριξη των φοιτητών ήταν συνολικά **94,7 εκ.€**, μειωμένη κατά την περίοδο 2005-2012 κατά **-19,7%** ή **23,3 εκ.€** (από 117,9 εκ.€ το 2005 σε 94,7 εκ.€ το 2012). Την ίδια χρονιά τα νοικοκυριά κατέβαλαν το συνολικό ποσό των **1,43 δισ.€** για αγορά αγαθών και υπηρεσιών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ποσό που κατέγραψε **μείωση** την περίοδο 2009-2012 κατά **-16,2%** ή **276,8 εκ.€** (από 1,71 δισ.€ το 2009 σε 1,43 δισ.€ το 2012). Το **71,3%** (ή **1,0 δισ.€**) της συγκεκριμένης δαπάνης αφορούσε σε οικονομικές μεταβιβάσεις για σπουδές σε άλλα νοικοκυριά στο εσωτερικό, το **16,0%** (ή **229,3 εκ.€**) της συγκεκριμένης δαπάνης αφορούσε σε οικονομικές μεταβιβάσεις για σπουδές σε άλλα νοικοκυριά στο εξωτερικό, το **11,6%** (ή **165,4 εκ.€**) της συγκεκριμένης δαπάνης αφορούσε σε δίδακτρα φοίτησης μεταπτυχιακών κύκλων σε ΑΕΙ/ΤΕΙ και το **1,1%** (ή **16,0 εκ.€**) της συγκεκριμένης δαπάνης αφορούσε σε δίδακτρα για φροντιστήρια. Η ύπαρξη της παθogenείας της φροντιστηριακής υποστήριξης εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος σε συνδυασμό με το εξετασιοκεντρικό σύστημα που κυριαρχεί στις διαδικασίες πρόσβασης, προαγωγής και αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών, ως η μόνη αδιάβλητη και αντικειμενική διαδικασία αξιολόγησης μαθητών και φοιτητών θέτει επιπλέον ζήτημα στοχοθεσία, επάρκειας και αποτελεσματικότητας των Προγραμμάτων Σπουδών σε ολόκληρο το εκπαιδευτικό σύστημα.

με υψηλές διαφοροποιήσεις των βασικών δεικτών και χαρακτηριστικών ανά κατηγορία ιδρυμάτων, τμημάτων, πεδίων και τομέων σπουδών,

αφού η διαφοροποιημένη (ανά τομέα) **δημόσια δαπάνη για τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή** το 2012 ήταν **5.016,8€** για τον πανεπιστημιακό τομέα, έναντι **2.954,6€** για τον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αντίστοιχα (αντιστοιχεί στο 58,9% της τιμής του πανεπιστημιακού τομέα). Επιπλέον και ως προς τις διαφοροποιήσεις των τομέων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να σημειωθούν:

- η σημαντικότερη μείωση του υπηρετούντος **διδασκτικού προσωπικού** στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (κατά **-34,9%**) την περίοδο 2002-2012, έναντι μικρής αύξησης (κατά **3,4%**) του διδασκτικού προσωπικού στον πανεπιστημιακό τομέα την ίδια περίοδο.
- η σημαντική διαφοροποίηση της **βάσης εισαγωγής** με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν υψηλότερη μέση τιμή εισαγωγής του τελευταίου επιτυχόντα (**14.909,8** μόρια) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**10.022,2** μόρια).
- η σημαντική διαφοροποίηση του **δείκτη ελκυστικότητας** των τμημάτων με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν τριπλάσια (**2,8** φορές) μέση τιμή δείκτη (**17,8%**) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**6,4%**).
- η διαφοροποίηση του **δείκτη ανταγωνιστικότητας των υποψηφίων** με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν υψηλότερη μέση τιμή δείκτη (**5 υποψήφιοι/ επιτυχόντα**) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**3,8 υποψήφιοι/επιτυχόντα**).
- η σημαντική διαφοροποίηση του ποσοστού των νεοεισερχόμενων φοιτητών που είναι απόφοιτοι **ιδιωτικού σχολείου** με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν περίπου τριπλάσια τιμή του δείκτη (9,6% με αυξητική τάση κατά 7,5% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (3,7% με τάση μείωσης κατά -18,9% την ίδια περίοδο).
- η σημαντική διαφοροποίηση του ποσοστού των νεοεισερχόμενων φοιτητών με **μητέρα με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο** (ISCED 0-2) με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν περίπου το ήμισυ της τιμής του δείκτη (**15,1%** με σημαντική μείωση κατά -42,6% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**27,6%** με σημαντική μείωση κατά -36,0% την ίδια περίοδο). Αλλά και αντίστοιχα σημαντική διαφοροποίηση του ποσοστού των νεοεισερχόμενων φοιτητών με **μητέρα με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο** (ISCED 5-6) με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν περίπου το διπλάσιο της τιμής του δείκτη (**44,6%** με σημαντική αύξηση κατά 32,6% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**24,1%** με σημαντική αύξηση κατά 38,8% την ίδια περίοδο).

- η σημαντική διαφοροποίηση του ποσοστού των νεοεισερχόμενων φοιτητών με **πατέρα υπάλληλο** με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν περίπου το ήμισυ της τιμής του δείκτη (**67,1%** με μικρή μείωση κατά -1,7% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**51,1%** με υψηλότερη μείωση κατά -9,6% την ίδια περίοδο). Αλλά και αντίθετα, σημαντική διαφοροποίηση του ποσοστού των νεοεισερχόμενων φοιτητών (α) με **πατέρα εργάτη** με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν τιμή του δείκτη **30,2%** (με μείωση κατά -2,9% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**43,8%** με αυξητική τάση κατά 3,5% την ίδια περίοδο), και (β) με **πατέρα άνεργο ή μη οικονομικά ενεργό** με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν τιμή του δείκτη **2,8%** (με σημαντική αυξητική τάση κατά 261,9% την περίοδο 2002-2012) έναντι της διπλάσιας περίπου τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**5,1%** με σημαντική αυξητική τάση κατά 312,3% την ίδια περίοδο).

Τέλος, ως προς τη διαφοροποίηση των παραγόμενων αποτελεσμάτων μεταξύ του πανεπιστημιακού και του τεχνολογικού τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θα πρέπει να σημειωθούν:

- η σημαντική διαφοροποίηση της τιμής του συνθετικού δείκτη εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν σχεδόν διπλάσια τιμή του δείκτη (**61,9** με αυξητική τάση κατά 11,3% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**32,4** και με τάση μείωσης κατά -10,3% την ίδια περίοδο).
- η σημαντική διαφοροποίηση της τιμής του συνθετικού δείκτη ερευνητικών αποτελεσμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τα τμήματα του πανεπιστημιακού τομέα να καταγράφουν διπλάσια και πλέον τιμή του δείκτη (**44,2** με σημαντική αυξητική τάση κατά 98,3% την περίοδο 2002-2012) έναντι της τιμής του αντίστοιχου δείκτη στον τεχνολογικό τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (19,1 αλλά με σημαντικότερη αυξητική τάση κατά 242,8% την ίδια περίοδο).

Η υποβάθμιση της αξίας του **τεχνολογικού τομέα** της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην κοινωνική συνείδηση, αλλά και η αντιμετώπισή του από την ασκούμενη εκπαιδευτική πολιτική, συνδέεται με βασικές παθογένειες, στάσεις, αντιλήψεις και ανεπάρκειες του εκπαιδευτικού μας συστήματος.

Διαγωνίζοντας στο εκπαιδευτικό σύστημα μια εξετασιοκεντρική λογική για την αποτίμηση των εκροών, παραμένοντας αιχμάλωτη των προτεραιοτήτων και –κυρίως– των παθογενειών ενός συστήματος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, που αναπαράγει και διευρύνει πολλαπλά υπαρκτές κοινωνικές και εκπαιδευτικές ανισότητες.

Μια τριτοβάθμια εκπαίδευση, που παρά τις διατυπωμένες προθέσεις και επιμέρους προσπάθειες, δεν αναπτύσσεται σύμφωνα με ένα σαφή, λιτό και δομημένο στρατηγικό σχεδιασμό, ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες εκσυγχρονισμού συνολικά του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος και κυρίως στην ανάγκη για κοινωνική, οικονομική και πολιτισμική αναβάθμιση της χώρας.

Στον ακόλουθο πίνακα καταγράφεται η Ελάχιστη, η Μέση και η Μέγιστη τιμή των μεταβλητών εισροών, εκροών και βασικών χαρακτηριστικών του φοιτητικού πληθυσμού και του συστήματος εισαγωγής στο σύνολο και ανά κατά κατηγορία ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το έτος 2012, καθώς και ο ρυθμός μεταβολής της μέσης τιμής των μεταβλητών κατά την περίοδο 2002-2012.

Μεγέθη - Δείκτες		ΣΥΝΟΛΟ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης				ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ τομέας				ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ τομέας			
		Ελάχιστη τιμή	Μέση τιμή	Μέγιστη τιμή	Ρυθμός μεταβολής μέσης τιμής 2002-2012	Ελάχιστη τιμή	Μέση τιμή	Μέγιστη τιμή	Ρυθμός μεταβολής μέσης τιμής 2002-2012	Ελάχιστη τιμή	Μέση τιμή	Μέγιστη τιμή	Ρυθμός μεταβολής μέσης τιμής 2002-2012
Βασικά μεγέθη	Πλήθος τιμημάτων	:	475	:	16,7% ▲	:	268	:	13,6% ▲	:	207	:	21,1% ▲
	Συνολικός Φοιτητικός πληθυσμός	:	573.888	:	35,1% ▲	:	352.790	:	31,7% ▲	:	221.098	:	41,0% ▲
	Πέραν των κανονικών εξαμήνων	:	300.206	:	101,9% ▲	:	183.986	:	71,5% ▲	:	116.220	:	180,7% ▲
	Τακτικοί φοιτητές	:	273.682	:	-0,8% ▼	:	168.804	:	5,1% ▲	:	104.878	:	-9,1% ▼
	(εκ των οποίων) Νεοεισερχόμενοι φοιτητές	:	68.310	:	-13,5% ▼	:	41.220	:	-3,1% ▼	:	27.090	:	-25,6% ▼
	Διδακτικό Προσωπικό	:	18.275	:	-15,1% ▼	:	11.508	:	3,4% ▲	:	6.767	:	-34,9% ▼
	Λοιπό Προσωπικό	:	4.459	:	4,9% ▲	:	3.630	:	5,5% ▲	:	829	:	2,5% ▲
Εισαγωγή στην τριτοβάθμια	Δείκτης ελκυστικότητας τμημάτων ⁽¹⁾	1,9%	13,2%	88,6%	:	2,9%	17,8%	88,6%	:	1,9%	6,4%	24,0%	:
	Δείκτης ανταγωνιστικότητας των υποψηφίων ⁽²⁾	0,7	4,5	22,3	:	0,7	5,0	19,1	:	0,7	3,8	22,3	:
	Βάση εισαγωγής (μόρια τελευταίου)	6.148	12.915	21.715	:	8.576	14.910	21.715	:	6.148	10.022	17.505	:
Χαρακτηριστικά νεοεισερχόμενου φοιτητικού πληθυσμού	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών που αποφοίτησαν από σχολείο του εξωτερικού	0,0%	4,3%	27,5%	-13,4% ▼	0,0%	4,7%	27,5%	-32,8% ▼	0,0%	3,8%	18,4%	69,6% ▲
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων που προέρχονται από τον ίδιο νομό που εδρεύει το τμήμα ⁽³⁾	0,0%	26,8%	70,1%	47,9% ▲	0,0%	27,0%	70,1%	33,0% ▲	0,0%	26,6%	66,0%	75,3% ▲
	Πλήθος νομών προέλευσης των νεοεισερχόμενων φοιτητών ⁽³⁾	8,0	28,3	52,0	-14,4% ▼	8,0	28,6	52,0	-8,1% ▼	11,0	27,9	49,0	-22,1% ▼
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών που έχουν αποφοιτήσει από ιδιωτικό σχολείο	0,0%	7,2%	40,4%	1,5% ▲	0,0%	9,6%	40,4%	7,5% ▲	0,0%	3,7%	15,1%	-18,9% ▼
	Μέση διάρκεια μετάβασης (σε έτη) από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	0,1	0,6	5,5	-4,3% ▼	0,1	0,6	5,5	-0,1% ▼	0,1	0,5	1,4	-11,8% ▼
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών που είναι ήδη κάτοχοι άλλου πτυχίου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	0,0%	2,6%	46,7%	24,7% ▲	0,0%	3,7%	46,7%	23,8% ▲	0,0%	1,1%	10,1%	19,1% ▲
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών με μητέρα με χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (ISCED 0-2)	0,0%	20,2%	47,0%	-39,5% ▼	0,0%	15,1%	46,8%	-42,6% ▼	8,0%	27,6%	47,0%	-36,0% ▼
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών με μητέρα με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (ISCED 5-6)	8,3%	36,3%	82,5%	35,3% ▲	17,0%	44,6%	82,5%	32,6% ▲	8,3%	24,1%	50,0%	38,8% ▲
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών με πατέρα υπάλληλο ⁽⁴⁾	24,4%	60,6%	89,7%	-4,2% ▼	42,2%	67,1%	89,7%	-1,7% ▼	24,4%	51,1%	73,7%	-9,4% ▼
	Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών με πατέρα εργάτη ⁽⁵⁾	8,1%	35,7%	73,2%	-0,2% ▼	8,1%	30,2%	51,9%	-2,9% ▼	24,2%	43,8%	73,2%	3,5% ▲
Ποσοστό νεοεισερχόμενων φοιτητών με πατέρα άνεργο ή μη οικονομικά ενεργό	0,0%	3,7%	22,1%	285,7% ▲	0,0%	2,8%	13,3%	261,9% ▲	0,0%	5,1%	22,1%	312,3% ▲	
Μεγέθη εισαγωγών	Φοιτητές ανά διδάσκοντα ⁽⁶⁾	2,2	16,5	70,4	11,4% ▲	2,2	16,7	70,4	1,8% ▲	2,2	16,3	49,5	28,7% ▲
	Ποσοστό διδασκόντων που ανήκουν στο τμήμα	0,0%	89,9%	100,0%	-0,1% ▼	0,0%	89,9%	100,0%	2,4% ▲	2,0%	89,8%	100,0%	-3,3% ▼
	Φοιτητές ανά άτομο λοιπού προσωπικού ⁽⁶⁾	6,5	118,0	1301,0	-11,8% ▼	6,5	80,3	783,0	1,9% ▲	15,6	169,6	1301,0	-19,0% ▼
	Συνθετικός δείκτης αξιολόγησης των Προγραμμάτων Σπουδών ⁽⁷⁾	-1,0	0,2	1,0	:	-1,0	0,2	1,0	:	-1,0	0,1	1,0	:
	Συνθετικός δείκτης αξιολόγησης της Διδασκαλίας ⁽⁷⁾	-1,0	0,3	1,0	:	-1,0	0,4	1,0	:	-1,0	0,0	1,0	:
	Συνθετικός δείκτης αξιολόγησης των Υποδομών ⁽⁷⁾	-1,0	0,0	1,0	:	-1,0	-0,1	1,0	:	-1,0	0,2	1,0	:
	Δημόσιες δαπάνες (σε σταθερές τιμές) για την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε εκ. €	:	1.161,5	:	20,7% ▲	:	846,9	:	19,7% ▲	:	314,6	:	23,4% ▲
	Ιδιωτικές δαπάνες (σε σταθερές τιμές) για την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε εκ. €	:	1.433,8	:	16,3% ▲	:	:	:	:	:	:	:	:
	Συνολικές δαπάνες (σε σταθερές τιμές) για την τριτοβάθμια εκπαίδευση σε εκ. €	:	2.595,3	:	18,2% ▲	:	:	:	:	:	:	:	:
	Δημόσιες δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ	:	0,6%	:	0,7% ▲	:	0,4%	:	-0,2% ▼	:	0,2%	:	3,0% ▲
	Ιδιωτικές δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ	:	0,7%	:	-3,0% ▼	:	:	:	:	:	:	:	:
	Συνολικές δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ως ποσοστό του ΑΕΠ	:	1,3%	:	-1,4% ▼	:	:	:	:	:	:	:	:
	Δημόσιες δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή (σε σταθερές τιμές)	:	4.219 €	:	35,3% ▲	:	5.017 €	:	21,3% ▲	:	2.955 €	:	59,6% ▲
	Ιδιωτικές δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή (σε σταθερές τιμές)	:	5.209 €	:	30,4% ▲	:	:	:	:	:	:	:	:
	Συνολικές δαπάνες για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή (σε σταθερές τιμές)	:	9.428 €	:	32,6% ▲	:	:	:	:	:	:	:	:
Δημόσια δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή ως ποσοστό του κατά κεφαλή ΑΕΠ	:	24,1%	:	14,3% ▲	:	17,6%	:	13,3% ▲	:	6,5%	:	16,9% ▲	
Ιδιωτική δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή ως ποσοστό του κατά κεφαλή ΑΕΠ	:	29,8%	:	10,1% ▲	:	:	:	:	:	:	:	:	
Συνολική δαπάνη για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ανά φοιτητή ως ποσοστό του κατά κεφαλή ΑΕΠ	:	53,9%	:	12,0% ▲	:	:	:	:	:	:	:	:	
Μεγέθη εκροών	Συνθετικός δείκτης ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ αποτελεσμάτων	20,5	49,9	74,4	5,3% ▲	45,8	61,9	74,4	11,3% ▲	20,5	32,4	40,3	-10,3% ▼
	Συνθετικός δείκτης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ αποτελεσμάτων	2,4	33,4	87,2	110,4% ▲	2,4	44,2	87,2	98,3% ▲	11,0	19,1	35,4	242,8% ▲
	Συνθετικός δείκτης ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ αποτελεσμάτων	18,3	44,9	75,2	5,3% ▲	38,2	56,5	75,2	34,9% ▲	18,3	28,0	34,6	71,4% ▲

